

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk

w sprawie **K. J.**

skazanego z art. 258 § 3 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 10 grudnia 2021 r.

wniosku skazanego o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 19 lutego 2018 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w O. z dnia 30 sierpnia 2016 r., sygn. akt II K (...)

na podstawie art. 545 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**odmówić przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania
wobec jego oczywistej bezzasadności.**

UZASADNIENIE

W dniu 29 września 2021 r. (data prezentaty) do Sądu Najwyższego wpłynął kolejny wniosek skazanego K. J. o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 19 lutego 2018 r., sygn. akt II AKa (...), utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w O. z dnia 30 sierpnia 2016 r., sygn. akt II K (...). Wnioskodawca podał w nim, że w sprawie zaistniały „bezwzględne okoliczności”, na które wskazuje art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. oraz art. 438 pkt 1, 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 435 k.p.k. W tym względzie odwołał się do prawomocnego rozstrzygnięcia zapadłego w sprawie prowadzonej przed Sądem Okręgowym w O. o sygn. akt II K (...) (rozpoznawanej również przez

Sąd Apelacyjny w (...) pod sygn. akt II AKa (...)), w której to sprawie – zdaniem skazanego – ustalone „*okoliczności działania osób i firm*” są również przedmiotem sprawy o sygn. II K (...) (II AKa (...)). W ocenie skazanego, „*w demokratycznym państwie prawa nie może być tak, że opierając się na tych samych okolicznościach działania osób i firm, jeden sąd w sprawie II K (...) i II AKa (...), uparcie i bezpodstawnie twierdzi, że został popełniony czyn z art. 286 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k., a inny sąd w sprawie II AKa (...) całkowicie odmiennie stwierdza na podstawie faktów, dowodów i przepisów prawa, że czyn z art. 286 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k. nie został popełniony*”. Wnioskodawca podniósł, że przywołana sprawa dotyczy osób, które należały również do kierowanej przez niego tzw. „(...) grupy przestępczej”. Skazany wskazał, że również sprawa o sygn. akt II K [...], prowadzona przed Sądem Okręgowym w O., „*dotyczy mojej osoby i tych samych czynów oraz okoliczności ich popełnienia (...) i przez te same osoby, których dotyczą sprawy II K (...) i II AKa (...)*”.

W ocenie wnioskodawcy, powyższe przekonuje o wystąpieniu w sprawie nowych okoliczności, które dotychczas nie były podniesione i uwzględnione w jego sprawach. Zażądał uwzględnienia orzeczeń, które zapadły w ww. sprawach, oraz spisu sprawców przestępstw będących przedmiotem śledztwa o sygn. PO V Ds. (...) (88 osób).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 19 lutego 2018 r., sygn. akt II AKa (...), należało uznać za oczywiście bezzasadny.

Wznowienie postępowania jest instytucją ściśle sformalizowaną. Jej podstawy zostały w sposób jasny i zupełny określone w rozdziale 56 Kodeksu postępowania karnego. Na te właśnie podstawy należy powołać się we wniosku o wznowienie postępowania, przy czym nie jest wystarczające jedynie formalne ich wskazanie, lecz należy odwołać się do konkretnych okoliczności, które przemawiałyby za wystąpieniem tychże podstaw. Stosownie zaś do treści przepisu art. 545 § 3 k.p.k., osobisty wniosek strony o wznowienie postępowania podlega wstępnej kontroli także w zakresie jego treści. W razie zaś stwierdzenia, że argumentacja zaprezentowana w takim wniosku świadczy o jego oczywistej

bezzasadności, pismo procesowe nie podlega w ogóle procedurze uzupełnienia jego braków formalnych, w tym też tych, które polegają na niesporządzeniu i niepodpisaniu wniosku przez podmiot profesjonalny.

W orzecznictwie trafnie podnosi się, że oczywista bezzasadność wniosku o wznowienie postępowania ma miejsce także wtedy, gdy taki wniosek oparty zostanie na innych podstawach niż te, które określone zostały w przepisach rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego lub też żadna ze wskazanych we wniosku okoliczności nie będzie mieściła się w katalogu przesłanek zawartych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. lub art. 540b k.p.k. (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2018 r., sygn. akt III KO 8/18).

Lektura omawianego wniosku K. J. wskazuje, że podstawę wznowienia postępowania upatrywał on formalnie w przepisie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., odwołując się w tym zakresie do rozstrzygnięcia w innych sprawach karnych, które wykazują podmiotowy lub przedmiotowy związek z działalnością przestępczą przypisaną mu w sprawie objętej wnioskiem o wznowienie. W pierwszej kolejności skazany poświęcił uwagę sprawie Sądu Okręgowego w O. o sygn. akt II K (...), która zakończona została prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 7 listopada 2018 r. (II AKa (...)). Skazany w tej sprawie nie był stroną postępowania, niemniej wskazał, że sąd w niej orzekający wydał rozstrzygnięcie uniewinniające W. K. i M. K. od popełnienia przestępstwa zarzucanego im z art. 286 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k., mimo tego, że w stosunku do sprawy objętej przedmiotowym wnioskiem, *„okoliczności działania osób i firm”* – zdaniem wnioskodawcy – były takie same.

Sąd Najwyższy stwierdza, że wniosek w powyższym zakresie w sposób oczywisty nie nawiązuje do okoliczności, które można by rozpatrywać w kategorii podstaw do wznowienia postępowania na korzyść skazanego. Wypada jednocześnie zaznaczyć, że ewentualne rozpoznanie wystąpienia K. J. w aspekcie wznowienia postępowania na niekorzyść innych uczestników przestępczego procederu (związanego z kryminalną działalnością wnioskodawcy), których odpowiedzialność karna co do przypisywanych im czynów została rozpoznana w odrębnych postępowaniach – jest zabiegiem niedopuszczalnym.

Odnosząc się do powołanej we wniosku argumentacji przez pryzmat instytucji określonej w rozdziale 56 Kodeksu postępowania karnego, wskazać należy, że dokonana w odrębnym postępowaniu odmienna ocena odpowiedzialności karnej innych osób, którym zarzucono popełnienie przestępstw związanych z przypisaną K. J. działalnością przestępczą (którą też faktycznie kierował), sama w sobie nie uprawnia do wzruszenia prawomocnie zakończonego postępowania, albowiem tego rodzaju okoliczności nie należą i nie spełniają przesłanek wznowienia postępowania. Po pierwsze, ocena ta dotyczy konkretnych zachowań innych osób, co do których sąd indywidualnie badał kwestię wypełnienia przez te osoby znamion określonego przestępstwa. Zgodnie zaś z art. 20 k.k. każdy ze współdziałających w popełnieniu czynu zabronionego odpowiada w granicach swojej umyślności lub nieumyślności, niezależnie od odpowiedzialności pozostałych współdziałających. Okoliczność zatem, że W. K. w wymienionej we wniosku sprawie o sygn. II K (...) został uniewinniony m.in. od czynu zarzucanego mu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i in., którego zgodnie z treścią zarzutu miał dopuścić się działając w ramach zorganizowanej grupy przestępczej założonej i kierowanej przez K. J. – w żaden sposób nie rzutuje na kwestię odpowiedzialności karnej wnioskodawcy, a tym bardziej nie stanowi powodu wznowienia postępowania w niniejszej sprawie na jego korzyść. Już tylko dla podkreślenia wysokiego stopnia bezzasadności stanowiska skazanego, należy odnotować, że W. K. został uniewinniony od rzeczonoego czynu nie dlatego, że sąd orzekający nie stwierdził działania mechanizmu przestępczego, w którym – zgodnie z prawomocnym wyrokiem zapadłym w niniejszej sprawie – udział brał K. J., lecz z powodu braku dowodów potwierdzających fakt popełnienia przestępstwa, albowiem sąd ten wskazał, że z materiału dowodowego nie wynikało, aby W. K. był prezesem spółki E. i składał stosowne deklaracje VAT co do tej spółki. Wymaga też zauważenia, że w sprawie o sygn. akt II K (...) (II AKa (...)) – wbrew twierdzeniom wnioskodawcy – wobec M. K. nie zostało wydane jakiegokolwiek rozstrzygnięcie uniewinniające.

Po drugie, konieczne jest ogólne wyjaśnienie, że zgodnie z art. 8 § 1 k.p.k., sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu. Natomiast odmienna ocena

materiału dowodowego, dokonana przez sąd w czasie rozpoznawania innej sprawy, nie może być poczytana za „*nowe fakty lub dowody*” w rozumieniu art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. Pojęcia te nie odnoszą się również do norm prawnych ani do ich interpretacji. Dlatego też oceny prawne będące wyrazem innego poglądu sądu w takiej samej sprawie (o ten sam czyn) nie mogą stanowić podstawy wznowienia postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2005 r., sygn. akt WZ 31/05). Wyjaśnienia wymaga również, że za „*nowe fakty lub dowody*” w rozumieniu powyższego przepisu, nie może być też uznana wykładnia przepisów prawa, której dokonano w orzeczeniach zapadłych w danym lub innym procesie, i to nawet wtedy, gdy jest ona przekonująca i gdy w jej świetle objęte wnioskiem o wznowienie postępowania prawomocne orzeczenie jawi się jako wydane z naruszeniem prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2010 r., sygn. akt V KO 97/09).

Biorąc zatem powyższe pod uwagę, należy skonstatować, że odmienne oceny sądu dokonane w późniejszym czasie w innych postępowaniach, które są powiązane podmiotowo lub przedmiotowo z działalnością przestępczą przypisaną skazanemu prawomocnie w sprawie o sygn. akt II K (...) (II AKa (...)) – nie mogą same w sobie prowadzić do uznania, że w niniejszej sprawie zaistniała podstawa do wznowienia postępowania.

Wnioskodawca nie wyjaśnił dokładnie, jaki wpływ na wznowienie postępowania w sprawie II K (...) (II AKa (...)) miało mieć jego odwołanie do sprawy o sygn. akt II K (...), prowadzonej przed Sądem Okręgowym w O.. Wyrok skazujący K. J. w tym postępowaniu (II K (...)) wydany zostało w dniu 17 marca 2020 r. i uprawomocnił się z dniem 25 marca 2020 r., a zatem po prawomocnym zakończeniu postępowania w sprawie, której dotyczy wniosek o wznowienie postępowania. Należy jednak zauważyć, że przypisany mu w sprawie II K (...) czyn z art. 258 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., częściowo zazębia się z czasokresem popełnienia przestępstwa o identycznej kwalifikacji prawnej, które uprzednio przypisane zostało K. J. w niniejszej sprawie reformatoryjnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 19 lutego 2018 r. (II AKa (...)), a opisy obu tych czynów wskazują na tożsame elementy podmiotowo i przedmiotowo istotne. Kwestia rozważenia możliwości wznowienia postępowania oznaczonego sygnaturą II K (...)

z urzędu, jako zakończonego orzeczeniem Sądu Okręgowego w O., nie należy jednak do kompetencji Sądu Najwyższego, lecz Sądu Apelacyjnego w (...) (art. 544 § 1 k.p.k.).

Skoro zatem wniosek skazanego w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 19 lutego 2018 r. (sygn. akt II AKa (...)), nie został oparty na podstawach wskazanych do wznowienia postępowania przez Sąd Najwyższy, to należało odmówić przyjęcia wniosku w trybie art. 545 § 3 k.p.k. Taki stan rzeczy dezaktualizował potrzebę podejmowania dalszych czynności procesowych.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.